

IV. Palotoimikunta.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta vuonna 1916 oli seuraavaa sisällystä:

Palotoimi-
kunnan
jäsenet.

Palotoimikuntaan, jonka kaupunginvaltuusto valitsee ja jonka tehtävänä on tarkastaa ja valvoa kaupungin palolaitosta, kuuluivat vuonna 1916 arkkitehti Gustaf Estlander puheenjohtajana, insinööri Gustaf Sourander varapuheenjohtajana, varatuomari Werner Holmberg sihteerinä sekä palovakuutustarkastaja arkkitehti Berndt Blom ja konsuli Frans Stockmann; varajäseninä olivat filosofianmaisteri Valter Forsius ja johtaja Gunnar Berglöf.

Kaupungin
palopäällikkö
vangittu ja
karkoitettu
maasta.

Elokuun 16 päivänä klo 10 i. p. toimittivat venäläiset santarmit kotietsinnän palomestari Waseniuksen kodissa pääpaloasemalla sekä takavarikoivat hänen asekoelmansa, vaikka se oli laillisessa järjestyksessä ilmoitettu asianomaisille viranomaisille. Sitten vangittiin Wasenius ja teljettiin koppiin lääninvankilassa. Siellä oltuaan 17 vuorokautta Wasenius karkoitettiin Sisävenäjälle määräämättömäksi ajaksi. Syyksi ilmoitettiin, että Waseniuksen vanhempi poika, jo täyteen ikään tullut nuorukainen, oli matkustanut Saksaan ja antautunut saksalaiseen sotapalvelukseen. Tämä oli kumminkin tahtunut vanhempain tietämättä. Elokuun 26 päivästä vuoden loppuun alipalomestari luutnantti Carl Lindh toimi kaupungin palokunnan päällikkönä.

Tulipalot.

Palokuntaa hälyytettiin vuoden varrella 285 kertaa, niistä 169 kertaa tulipalojen, 93 kertaa nokivalkeain sekä 23 kertaa muiden syiden takia. Edelliseen vuoteen verraten hälyytysten luku lisääntyi 59:llä ja tulipalojen luku 45:llä. Sitä paitsi sattui vuoden varrella 68 tulipalonalkua, joita sammuttamaan palokuntaa ei ollut kutsuttu.

Tulipalojen ryhmittyminen kuukausien ja viikonpäiväin kesken näkyy seuraavasta taulusta:

	Tammikuu.	Helmikuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.	Yhteensä.
Sunnuntai	—	1	1	1	2	—	1	1	1	2	2	1	13
Maanantai	3	4	—	—	3	1	2	—	1	2	1	5	22
Tiistai	2	—	3	—	—	1	—	3	2	5	1	3	20
Keskiviikko	3	1	3	—	1	1	—	1	4	3	5	2	24
Torstai	3	—	2	1	2	1	3	4	2	3	1	4	26
Perjantai	3	4	2	1	3	3	3	2	7	1	—	7	36
Lauantai	2	3	1	4	1	1	3	1	2	1	5	4	28
Yhteensä	16	13	12	7	12	8	12	12	19	17	15	26	169

Vuorokaudenaikaan nähden sattui 83 tulipaloo öiseen aikaan, klo 6 i. p. ja klo 6 a. p. välillä, sekä 86 päiväsaikaan, klo 6 a. p. ja klo 6 i. p. välillä.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsemisestä saapui 103 tapauksessa puhelimitse, 57 tapauksessa palolennättimellä, 8 tapauksessa suullisen sanantuojan ja 1 tapauksessa postimiehen kautta.

Tulipalojen ryhmittyminen paikkaan nähden käy selville seuraavasta:

	Kivi- taloja.	Puu- taloja.		
Asuinhuone	32	33		Siirto 153
Kellari	14	4	Alus	4
Ullakko	6	1	Tavaravaunu	3
Myymäälä- tai liikehuoneisto	4	1	Raitiovaunu	1
Tehdas tai työpaja	18	11	Rikkalaatikko	2
Tavarasuoja tai ulkokuone	2	8	Hiihvarasto	1
Höyrykattilahuone	5	—	Sähköjohtopatsas	2
Pesutupa	2	2	Silta	1
Leipomo	2	—	Vartiotupa	1
Kahvila tai ravintola	1	—	Öljyastia	1
Elävänkuvainteatteri	3	—		
Rakenteilla oleva talo	3	—		
Autobiilisuoja	1	—		
	Siirto 93	60		Yhteensä 169

Tulipalojen
syyt.

Syynä tulen irtipäässeen oli:

Tulisijasta pudonneet kekäleet tai kipinät	27
Viallinen tulisija tai savujohto	9
Varomaton lampun tai kynttilän pitely	14
Huolimaton n. s. hehkutuslampun pitely jäätyneitä vesijohtoputkia sulatettaessa	2
Varomaton tulenarkain aineiden tai öljyjen pitely	5
Huolimaton tupakoiminen	5
Itsesytytys	4
Sähkövalojohtojen lyhytsulku	7
Kaatonut tai pudonnut lamppu	10
Huolimaton tulitikkujen pitely	1
Lasten leikkiminen tulella	6
Tulensekainen tuhka tai hiilet puuastiassa	9
Primuskeittiön tai lampun räjähdys	5
Tuliselle rautauunille sijoitetut polttopuut	4
Savujohtoon muurattu vuoliainen	2
Murhapoltto	1
Nokivalkea	4
Tulisijan tai lämpöjohtoputken tulistuminen	4
Tulenarkain aineiden varomaton keittäminen	3
Liian lähelle puuainetta asetettu rautauuni	4
Puujalustalle asetettu rautauuni	1
Petrolijohdon murtuminen	1
Lasipallo toimien polttolasina	1
Epätietoinen syy	40

Yhteensä 169

Tulipalojen
ryhmittymisen
eri kaupungin-
osain kesken.

Eri kaupunginosain kesken ryhmittyvät tulipalot seuraavasti:

I kaupunginosa	13	XIII kaupunginosa	5
II "	14	XIV "	2
III "	15	Läntisen viertotien viereinen	
IV "	31	järjestämätön kaupungin-	
V "	17	osa	1
VI "	9	Fredrikspaneri	4
VII "	9	Vallila	4
VIII "	5	Hermannin	3
X "	21	Santa- ja Busholma	1
XI "	6	Hanaholma	1
XII "	8		

Yhteensä 169

Palovahingot.

Kertomusvuoden palovahinkotilasto osoittaa seuraavaa:

A. Järjestetyssä kaupungissa.

Tulen milloin minkin verran vahingoittaman omaisuuden arvo eli vakuutussumma oli:

irtaimiston Smk 4,140,500: —
 kiinteän omaisuuden „ 17,919,338: — Smk 22,059,838: —;

ja taas vahingon suuruus eli palovahingon korvaussumma oli:

irtaimistosta Smk 151,406: 64
 kiinteästä omaisuudesta „ 170,539: 79 Smk 321,946: 43.

Vahinko oli siis 1.46 % omaisuuden arvosta.

B. Järjestetyn kaupungin ulkopuolella (esikaupungit ja maaseutu).

Vahingoittuneen omaisuuden arvo eli vakuutussumma oli:

irtaimiston Smk 18,300: —
 kiinteän omaisuuden „ 36,500: — Smk 54,800: —

vahingon suuruuden ollessa:

irtaimistosta Smk 6,692: 75
 kiinteästä omaisuudesta „ 4,401: 66 Smk 11,094: 41

eli siis 20.25 % omaisuuden arvosta.

Kaupungin koko alueella eli sekä järjestetyssä että järjestämättömässä kaupungissa oli palovahinkojen prosenttimäärä (vahingon ja vakuutussumman välinen suhde) 1.51 %.

Vuoden palovahinkojen koko summasta Smk:sta 333,040: 84 ovat kotimaiset paloapuyhtiöt korvanneet Smk 312,285: 85 ja ulkomaiset yhtiöt Smk 20,754: 99.

Laajuutensa puolesta oli 169 tulipalosta 18 suurta tai sen laatuista että kaksi tahi useampia vesisuihkuja palovesiputkesta, isommasta käsivoima- tahi höyryruiskusta tarvittiin tulen rajoittamiseen, 60 kohtalaisen suurta eli sellaista, että yksi vesisuihku mainituista voimalähteistä riitti tulen tukahuttamiseen, kun taas 91 tulipaloa oli niin pientä, että ne sammutettiin sankoruiskulla tai oli sammutettu palokunnan paikalle saapuessa.

Tulipalojen
laajuus.

Huomattavammista vuoden varrella sattuneista tulipaloista mainittakoon seuraavat: Huomattavamat tulipalot.

Tammikuun 31 päivänä klo 5.25 i. p. puhkesi tulipalo n. s. perhehuvilassa Leppäsuon alueella. Iso huvilarakennus käsitti

kivestä tehdyn pohjakerroksen, jonka yläpuolella oli asuinhuoneistoja kolmikerroksisessa puurakennuksessa. Talossa oli kaikkiaan 69 tulisijallista huonetta. Palokunnan saapuessa oli rakennuksen eteläpäässä sijaitseva sekä pää- että keittiönportaat käsittävä porrashuone ilmiliekissä. Portaita pitkin oli tuli, joka oli saanut alkunsa alimmassa kerroksessa kaatuneesta petrolikeittiöstä, tunkeutunut yläpuoliseen kerrokseen ja ullakkokerrokseen. Tuli riehui siis yhtä aikaa kolmessa kerroksessa. Kahden tunnin kuluttua oli tuli sammutettu. Sammutustyössä käytettiin 12 vesisuihkua, niistä 7 välittömästi vesijohtoverkon palovesiputkista ja 5 kahdesta höyryruiskusta, joihin vesi niinkään otettiin vesijohdosta. Kaikkiaan oli käytännössä 1,270 metriä letkua. Tulipalossa sai surmansa kolme henkeä, nimittäin muuan alaikäinen lapsi rakennuksen pohjoispäässä sekä eräs mies ja vaimo rakennuksen eteläpäässä sijaitsevassa ullakkohuoneessa. Viimeksi mainitussa huoneessa oli pelastustikapuut, mutta luultavasti oli tuli yllättänyt asukkaat heidän nukkuessaan. Kiinteistön kärsimät palovahingot nousivat 66,704 markkaan ja irtaimiston Smk:aan 27,266: 90 eli 60.64 ja 51.83 %:iin omaisuuden arvosta.

Marraskuun 4 päivänä klo 5.23 i. p. hälyytettiin palokuntaa Sörnäsinsatama-alueella syntyneen tulipalon johdosta. Erään puulaiturin ääreen oli kytketty petrolilla kuormattu höyrylaiva, jonka laipioista öljyä avarasta rautaputkesta pumputtiin rannalla olevaan säiliöön. Eräs toinen höyrylaiva törmäsi samaan laituriin saapuessaan petroli-laivaan, jolloin putkijohto murtui ja petroliä alkoi tulvia laivaan. Muutamassa tuokiossa oli höyrylaiva ilmiliekissä, ja ennenkuin huomattiin sulkea säiliön johtoputki, oli tätä tulenarkaa nestettä valunut säiliöstä niin paljon, että sekä laituri että muuan proomu ja viereinen osa vedenpintaa, mihin öljyä oli levinnyt, olivat kohdakkoin yhtenä ainoana tuliloimuna. Höyrylaivan miehistö pelastui hyppäämällä mereen, mistä paikalle rientäneet suotuveneet sen pelastivat. Tuli sammutettiin tunnin kuluttua 4 vesisuihkulla, joista 2 oli johdettu palovesiputkista ja 2 höyryruiskusta.

Joulukuun 1 päivänä klo 5.50 i. p. puhkesi suurenlainen tulipalo Merimiehenkadun nelikerroksisen kivitalon n:o 27 ullakolla. Palokunnan saapuessa oli tuli jo levinnyt puoleen ullakkoon. Tunnin kuluessa tuli sammutettiin 5 vesisuihkulla. Kiinteistö ja irtaimisto kärsivät vahinkoa kaikkiaan Smk 28,732: 37 eli 5.38 % omaisuuden arvosta.

Joulukuun 12 päivänä klo 12.41 i. p. puhkesi tulipalo eräässä vähäisessä puusta tehdyssä asuinrakennuksessa Tokankadun talossa n:o 6. Tulen sammutti palokunta heti, mutta muuan alaikäinen lapsi paloi kuoliaaksi.

Toukokuun 25 päivänä 1915 klo 10.30 i. p puhkesi höyrylaiva Bore II:ssa Eteläsatamassa tulipalo, jossa 5 henkeä sai surmansa liekeissä, 4 henkilöä hukkui veteen ja omaisuutta lähes puolen miljoonan markan arvosta tuhoutui. Kun silloisten valtiollisten olojen ja niihin liittyvän painosensuurin johdosta asianmukaista kertomusta tämän tulipalon kulusta ei voitu julkaista palotoimikunnan mainitulta vuodelta antamassa kertomuksessa, annetaan tapahtumasta tässä seuraava kuvaus.

Höyrylaiva Bore II oli kytkettynä rantasiltaan. Kolmen metrin päässä aluksesta oli puusta rakennetussa avonaisessa tavarakatoksessa suurehko määrä rohdinpaaleja varastossa. Jotkut poikaset tupakoivat katoksessa, käsittelivät varomattomasti tulitikkuja, rohdinvarasto syttyi tuleen ja muutaman tuokion kuluttua oli tavarakatos sisällyksineen ilmiliesissä. Höyrylaivassa huomattiin vaara ja keulaköydet irroitettiin. Peräköyksiä ei ehditty irroittaa, sillä kuumuus oli liian kova, laivan puusisustus syttyi tuleen ja tuokion kuluttua oli höyrylaivan keskiosa ilmiliesissä. Tuuli käänsi aluksen keulan merelle päin, mutta peräköydet pidättivät sen 15—20 metrin päässä laiturin siivestä.

Taivaalle loimuavista liekeistä huomattuaan suuren tulipalon riehuvan lähti palokunta ensimmäisen hälytysmerkin saatuaan liikkeelle lisätyin miesluvin ja vieden mukanaan m. m. kaksi höyryruiskua. Satamaan sijoitetuista venäläisistä sotalaivoista oli kuitenkin sillä välin monta sataa merisotilasta ja matruusia saapunut palopaikalle. Heillä ei ollut mukanaan minkäänlaisia palokaluja eivätkä he esiintyneet järjestettynä komennuskuntana, mutta kiihkoissaan he yrittivät anastaa palokunnan palokalut. Vaivoin onnistui palokunnan pitää käytettävänä lähimmät vesijohdon palo-vesiputket, joten 4 vesisuihkua saatiin käyntiin, mutta kun höyryruiskusta yritettiin vetää letkujohdoja palopaikalle päin, esti sen meriväki, jolla ei näyttänyt olevan vähintäkään aavistusta siitä, miten järjestettyä tulensammutustyötä on toimitettava.

Kaupungin palopäällikkö, palomestari Wasenius, joka useaan kertaan oli sotilaille ilmoittanut, että palokunta halusi työskennellä rauhassa ja ettei heidän apuaan tarvittu, kääntyi nyt kahden palopaikalle saapuneen meriupseerin puoleen tehden saman pyynnön. Tuskin oli kuitenkaan tämä oikeutettu toivomus ja vaatimus julkausuttu, kun toinen upseereista hyökkäsi palomestari Waseniuksen kimppuun ja tärtti häntä rintapieliin. Samalla ympäröi Waseniuksen parikymmentä merisotilasta, jotka pahoinpitelivät häntä potkimalla sekä iskemällä nyrkillä kasvoihin, niin että verta vuoti. Tämän urotyön tehtyään merisotilaat anastivat höyryruiskujen letkujohdot ja alkoivat veneillä soutaa palavaa laivaa kohti. Mutta niin vähän

he olivat selvillä tulensammutuksen alkeellisimmistakin seikoista, etteivät he edes älynneet ottaa suutinputkia mukaansa. Vihdoin he kuitenkin huomasivat erehdyksensä, ottivat suutinputkia ja alkoivat ruiskuttaa vettä palavaan höyrylaivaan loitolla siitä olevista souturneistä. Samaan aikaan saapui paikalle muuan Viaporin linnoituksen ruiskuvene, mistä niinikään alettiin syytää suunnattomia vesimääriä höyrylaivaan, joka vähitellen arveluttavasti kallistui. On helposti käsitettävissä, että semmoinen sammutustyö oli jääpä tuloksettomaksi, sillä höyrylaivassa oli kaksi kantta eivätkä kaukaa suunnatut vesisuihkut voineet tehota, vaan tuli painautui pitkin portaita ja puosisustusta aluksen sisäosaan, missä se voi rauhassa tehdä tuhojaan.

Sillä välin oli vapaaehtoisen palokunnan moottoriruisku kutsuttu paikalle, ja siitä onnistuttiin viedä kaksi letkujohtoa höyrylaivaan. Suihkunohjaaja tunkeutui kannen alle ja työ tuotti hyvää tulosta. Venäläiset matruusit valtasivat kuitenkin nämäkin letkut, vapaaehtoiset palokuntalaiset pakotettiin palaamaan maihin ja hetkisen kuluttua viskattiin letkut suihkuputkineen mereen, missä ne painuivat pohjaan. Klo 2 a. p. komennettiin merisotilaat poistumaan ja he lähtivätkin. Palokunta hinasi nyt köysillä höyrylaivan rantasillan viereen sekä koetti tukahuttaa laivan sisäosissa edelleen raivoavaa tulta. Höyrylaiva oli kuitenkin jo uppoavassa tilassa. Satoja tonneja vettä oli siihen pumputtu, ja luultavasti oli jokin veden alla sijaitseva venttiili tai jokin hytin ikkuna avoinna, sillä klo 3 a. p. höyrylaiva painui pohjaan, jääden kuitenkin keula vedenpinnan yläpuolelle. Niinkuin edellä mainittiin, oli palokunta saanut käyntiin 4 vesisuihkua vesijohtoverkosta. Näillä tukahutettiin katoksessa ja tavaravarastossa riehuva tuli neljännestunnin kuluessa. Jos palokunta olisi saanut työskennellä rauhassa sekä, niinkuin aikomus oli, hinata palavan aluksen rantasillan ääreen, joten olisi saatu pysyväinen tukikohta, olisi sammutuksen tulos ollut toinen.

Siitä törkeästä pahoinpitelystä, jolle kaupungin palopäällikkö oli joutunut alttiiksi, antoi hän raportin maamme kenraalikuvernöörille, minkä jälkeen toimitettiin tutkinto. Mutta ainoa hyvitys, mikä saatiin, oli että Itämerenlaivaston päällikkö kirjelmässä julklausui valittelunsa tapahtuman johdosta. Pian sen jälkeen sai pahoinpitelyn toimeenpanijana ja johtajana toiminut upseeri, laivastokapteeni Kyril Platonowitsch Hildebrandt virkaylennyksen.

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunuja käytettiin vuoden varrella kaikkiaan 1,819 kertaa, niistä 1,573 kertaa taudintapausten ja 246 kertaa tapaturman johdosta.

Eri kuukausien kesken ryhmittivät sairaankuljetukset seuraavasti:

	Taudintap.	Tapaturmia.
Tammikuu	146	26
Helmikuu	128	9
Maaliskuu	155	20
Huhtikuu	156	16
Toukokuu	142	12
Kesäkuu	129	23
Heinäkuu	108	18
Elokuu	100	39
Syyskuu	113	18
Lokakuu	123	22
Marraskuu	132	24
Joulukuu	141	19
Yhteensä	1,573	246

Palokuntaan kuului kertomusvuonna 119 miestä, nimittäin: päällystöstä: 1 palomestari (palopäällikkö) ja 1 alipalomestari; alipäällystöstä: 2 ruiskumestaria, 1 ylikoneenkäyttäjä ja lennätinmekanikko, 1 työmestari sekä 10 kersanttia; miehistöä: 3 alikoneenkäyttäjää, 30 korpraalia ja 70 konstaapelia.

Hevosia oli 29.

Palomiehistö oli jaettuna pääaseman ja viiden aliaseman kesken seuraavasti:

A s e m a.	Päällystöstä.	Alipäällystöstä.	Miehistöä.	Yhteensä.	Hevosia.
Pääasema Korkeavuorenkadun varrella	2	6	62	70	16
Kallion asema It. Papinkadun varrella	—	4	22	26	6
Pohjoinen asema Vironkadun varrella	—	1	7	8	4
Kampin asema Kampintorin varrella	—	1	4	5	1
Hermannin asema Itäisen viertotien varrella	—	1	4	5	1
Fredriksperin asema Maistraatinkadun varrella	—	1	4	5	1
Yhteensä	2	14	103	119	29

Sodan ja sen yhteydessä olevain seikkain johdosta oli palokunnassa samoin kuin edellisenäkin vuonna 30 lisämiestä, jotka olivat jaettuina eri paloasemille. Tästä johtuvat kustannukset suoritettiin erityisistä muonitustoimikunnan myöntämistä määrärahoista.

Palokalut ja
varusteet.

Palokunnan pääasiallisimpina tulensammutusvälineinä olivat:

Päällikön bentsiiniautobiili	1	Asetetikapuita	3
Bentsiiniautobiili miehistöä ja kalustoa varten	1	Hyppyypurjeita	4
Sähköautobiili	1	Hengenpelastuskojeita	6
Höyryruiskuja	3	Pelastusköysiä	32
Kaasuruiskuja	3	Sairaankuljetusvaunuja	2
Isonlaisia käsivoimaruiskuja	6	Pyöräpaareja	3
Sankoruiskuja	10	Pyörättömiä paareja	2
Kemiallisia sammutuskojeita	4	Savunsuistajia	3
Hydranttivaunuja	12	Happikojeita	2
Palokalu- ja miehistövaunuja	7	Sidetarvikelaatikkoja	2
Palokalu- ja miehistörekiä	6	Vöitä karbinikoukkuineen	107
Vesirattaita	2	Kirveitä	123
Vesirekiä	3	Teräskankia	22
Vedenlämmityskojeita	4	Jäätuuria	4
Purjekankaisia vesiammeita	5	Sorkkarautoja	14
Purjekankaisia vesisankoja	44	Lapioita	42
Koneellisia palotikapuita	2	Suutinputkia	63
Hakatikapuita	21	Vesijohdonpäitä (pystyputkia)	30
Liitostikapuita	24	Haaraputkia	23

Letkuvarasto käsitti:

Kumitettua letkua	2,660 m.
Hamppu- tai pellavaletkua	5,895 „
	<u>Yhteensä 8,555 m.</u>

Kaluston arvo.

Palolaitoksen hallussa olevan irtaimiston ja tulensammutusvälineistön kirjaanpantu arvo oli 1916 vuoden alussa 183,004 markkaa. Vuoden varrella tuli lisää palokaluja ja kalustoa Smk:n 53,285: 25 arvosta, jota vastoin niitä julistettiin kelvottomiksi ja poistettiin tileistä 422 markan arvosta. Joulukuun 31 päivänä 1916 oli kirjaanpantu arvo siis Smk 235,867: 25, ja oli tämä jakaantuneena eri paloasemain kesken seuraavasti:

Pääasema	Smk 173,253: 50
Kallion asema	„ 38,280: 75
Pohjoinen asema	„ 13,387: —
Fredriksperin asema	„ 4,739: —
Kampin asema	„ 3,418: —
Hermannin asema	„ 2,789: —
	<u>Yhteensä Smk 235,867: 25</u>

Vuoden varrella kuoli kaksi hevosta hevosinfluenssaan. Päivittäiseen ruokintaan käytettiin 5 kg heiniä ja 4 kg kauroja.

Palotalli.

Hevosten kengitys toimitetaan pääpaloasemalla. Palokunnan sepät takovat kengät palokunnan omassa pajassa.

Ylläpitokustannuksia, lukuun otettuina kengitys, lääkkeet ja silojen korjaus, oli Smk 2:17 hevosta kohti vuorokaudessa vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa Smk 1:67. Ruokintakuluja oli Smk 1:89 hevosta kohti vuorokaudessa Smk:n 1:54 sijasta vuonna 1915. Tämä kalliista ajasta huolimatta verraten suotuisa tulos johtuu osittain siitä, että palokunnan käytettävänä oli oma heinäniitty, jonka tuotolla hevoset ruokittiin kesäkuukausina.

Palolennättimen hoitoa ja montteerausta toimitti palolaitoksen henkilökunta. Kaupungissa oli 84 palokaappia, niistä 14 yksityisten laitosten omistamia. Palolennätinverkko, jonka pituus on kaikkiaan noin 40 kilometriä ja jonka johdot ovat maanpäällisiä, on miltei kokonaan eristetyistä Hackethal-langasta. Ilkivaltaisuudesta on palokuntaa vuoden varrella hälyytetty 8 kertaa kuten edellisenäkin vuonna. Palolennätintä kohdanneen ulkonaisen häiriön takia ei palokunta ole saanut hälyytystä. Samoin kuin edellisenäkin vuonna vuonna 1916 useampia tulipalonilmoituksia annettiin puhelimitse (103) kuin palolennättimellä (57).

Palolennätin.

Varamiehistöä toimi Helsingin vapaaehtoinen palokunta, johon kuului noin 400 toimivaa jäsentä. Vapaaehtoisen palokunnan apua vuoden varrella tarvittiin kahdesti, nimittäin n. s. Leppäsuon perhehuvilan tulipalossa tammikuun 31 päivänä sekä Sörnäsän satamassa marraskuun 4 päivänä sattuneessa tulipalossa. Kumpaisessakaan tapauksessa ei kunnan kuitenkaan tarvinnut ryhtyä toimimaan.

Varamiehistö.

Harjoituksia on pidetty joka päivä, mikäli olot ovat sallineet. Harjoitukset ovat käsittäneet harjoittelua tulensammutus- ja hengenvälälineillä, valjastusta ja liikkeellelähtöä, ohjeiden antamista, paikantuntemusta kaupunginasemakaavan mukaan ja voimistelua. Lauantait on käytetty huoneistojen ja palokaluhallien suursiivoukseen sekä kylpemiseen.

Harjoitukset,
virantoimitus
y. m.

Palokunnan työpajoissa on toiminut 11 miestä, nimittäin kolme suutareina, yksi satulaseppänä, kaksi puuseppinä ja viisi seppinä, viilaajina ja sorvareina. Palokunnan työpajoissa on enimmäkseen suoritettu kunnan hallussa olevan palosammutusvälineistön uudistus- ja korjaustöitä, vaikka on lisäksi valmistettu erinäisiä vähäisiä uusiakin palokaluja.

Samoin kuin edellisinäkin vuosina on palokunta hoitanut paloasemiin kuuluvain pihamaiden ja katuosain puhtaanapidon sekä toimittanut sairaankuljetusta kaupungissa.

Teattereissa ja kokoussaleissa on pidetty vartioita näytäntöjen aikana.

Miehistön täydentäminen ei toistaiseksi ole kohdannut vaikeuksia, eikä vakanssipäiviä yleensä ole sattunut. Sitä vastoin eroaa täysinpalvellut miehistö tavallisesti kaksivuotisen sopimuksenmukaisen palvelusaikansa päättyessä siirtyäkseen edullisempiin toimiin.

Kilpailuja yleisessä urheilussa on tänäkin vuonna palomiesthistölle toimeenpantu ja palkintoina jaettu arvoesineitä.

Palomiesthistö on samoin kuin edellisenäkin vuonna saanut maksutta kylpeä ja maksutonta uinnin opetusta Helsingin uimaseuran käytettävänä olleessa Ursinin kallion uimalaitoksessa.

Miehistön ja alipäällystön lomiin nähden on vuoden varrella noudatettu sitä järjestystä, että lomaa saadaan joka neljäs päivä. Virantoimituksesta vapaiden konstaapelien velvollisuutena on toimittaa vartioimista kaupungin teattereissa, josta työstä he kuitenkin saavat eri korvauksen. Kesällä on joka mies, joka on palokunnassa palvellut vähintään vuoden, saanut kesälomaa 7—14 vuorokautta sekä alipäällystö 14 vuorokautta.

Terveydentila.

Palokunnan terveydentila oli ylipäätään hyvä; sairaalassa hoidettiin kuitenkin 11 miestä kaikkiaan 260 vuorokautta.

Tulipaloissa, harjoituksissa ja matkalla tulipaloon on palomiesthistön keskuudessa sattunut seuraavia tapaturmia:

Matkalla tulipaloon marraskuun 1 päivänä vauhkoutui kaasuruiskua vetävä hevonen tuntemattomasta syystä ja pillastui. Eräässä kadunkulmauksessa putosi palokonstaapeli n:o 94 Tähti ajoneuvoista lentäen erästä isonlaisesta myymälänikkunasta sisään. Silloin hänen toisen käsivartensa jänteet leikkoutuivat poikki ja eräät ranne luut ruhjoutuivat. Tähti, joka tämän tapaturman johdosta tuli kykenemättömäksi toimimaan palokunnan palveluksessa, erosi sittemmin ja sai kaupungilta vuotuisen 600 markan elinkautiseläkkeen.

Matkalla tulipaloon joulukuun 29 päivänä ajoi muuan palokunnan ajoneuvoista Fabianin- ja Aleksanterinkadun kulmauksessa yhteen raitiovaunun kanssa. Palokorpraali n:o 105 Heino joutui silloin raitiovaunun alle ja hänen toinen jalkansa ruhjoutui. Heinokin tulee jäljellä olevaksi eliniäkseen työkyvyttömäksi. Kaupunginviranomaiset eivät vielä ole käsitelleet kysymystä hänelle myönnettävästä eläkkeestä.

Ei viime 40-vuotiskautena eikä tietävästi aikaisemminkaan ole palokunnassa sattunut senlaatuista tapaturmaa, että siitä olisi johdunut elinkautista vammaa taikka haittaa.

Palokunnan avustusrahasto, joka on syntynyt siten, että Helsingin kaupunginvaltuusto helmikuun 4 p:nä 1905 tekemänsä päätöksen mukaan jätti palotoimikunnan päätettäväksi sairaankuljetuksesta kertyneiden varain käyttämisen, oli vuoden alussa Smk 27,165: 92

Vuoden varrella on rahastoon tullut lisää sairaankuljetuksesta ” 5,118: 50

sekä korkoja ” 1,170: 78

joten siinä vuoden päättyessä oli Smk 33,455: 20

Avustus-
rahasto.

Mainituista varoista oli talletettuna säästökassatilille Helsingin säästöpankkiin Smk 12,622: 89

sekä karttuvalle pääomatilille Vaasan osakepankkiin ” 20,832: 31

Alempana oleva taulu osoittaa eri menotileillä kaupunginvaltuuston menosääntöön merkitsemät määrärahat, vuotuiset kustannukset sekä minkä verran määrärahoja on ylitetty tai säästynyt kaupunginkassaan:

Palolaitoksen
1916 vuoden
menojen yh-
distelmä.

	Määrärahat menosään- nön mukaan Smk.		Menot Smk.		Määrä- rahoja ylitetty Smk.		Määrä- rahoja säästynyt Smk.	
Palkkaukset, vaatetus, ruoka y. m.	244,093	33	234,371	85	—	—	9,721	48
Palotalli	26,550	—	22,128	24	—	—	4,421	76
Lämmitys, valaistus, puhtaa- napito, vedenkulutus	41,500	—	39,213	92	—	—	2,286	08
Palokalut ja kalusto	14,000	—	10,216	58	—	—	3,783	42
Sekalaista	6,700	—	6,825	26	125	26	—	—
Yhteensä	332,843	33	312,755	85	125	26	20,212	74

Vuonna 1913 automobiilien ostoon myönnetystä 133,000 markan määrärahasta, jota sotatilan johdosta ei ollut voitu aikaisemmin käyttää, käytettiin kertomusvuonna Smk 48,773: 99 palokunta-autobiilin ostoon Ruotsin Scania-Vabiksen tehtaista, jota vastoin ylijäämä eli Smk 84,226: 01 siirtyi vuoteen 1917. Sen johdosta että kaikenlaatuisten kumitavarain vienti Ruotsista oli kokonaan kielletty, toimitettiin tämä automobiili ilman pyöräin kumirenkaita, minkä vuoksi sitä ei voitu vuoden varrella käyttää. Selonteon antaminen siitä jää sentähden ensi vuoteen.

Kustannukset kaupungin palolaitoksesta nousivat kymmenvuotiskautena 1907—16 seuraaviin määriin:

1907	145,404: 95	1912	162,725: 21
1908	165,351: 08	1913	253,033: 03
1909	156,259: 95	1914	293,789: 99
1910	155,166: 18	1915	283,553: 99
1911	156,333: 22	1916	312,755: 85

Näihin kustannuksiin ei ole luettu niiden kaupungin omistamain talojen vuokraa, joihin palokunta on ollut majoitettuna.